

Dr. Lex Burdorf (48 jaar, geboren te Heerlen) werkt als universitair hoofd-docent op de afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg van Erasmus MC. Zijn studies naar *mesothelioom* (asbestkanker aan de longvliezen) kregen veel aandacht in de media. Vooral de conclusie dat mensen in de omgeving van Goor (Twente) *mesothelioom* hebben gekregen door blootstelling aan asbest in fietspaden en erven, baarde opzien.

Dr. Lex Burdorf

Hoe bent u in uw vakgebied verzeild geraakt?

"In Wageningen studeerde ik milieukunde. Na een tussenstop aan de TU Delft belandde ik in 1986 in Rotterdam. Als student was ik betrokken bij de wetenschapswinkel in Leiden, onder meer bij het inventariseren van locaties met asbest. Rondom Goor bleken fietspaden en erven verhard met asbest van het bedrijf *Eternit*. Hierdoor werden mensen niet via werk, maar via het milieu blootgesteld aan asbest. Saneringsplannen werden niet uitgevoerd vanwege de kosten."

"Vijf jaar geleden ben ik benaderd door een advocaat die de belangen van twee vrouwen met mesothelioom uit Goor behartigde. Ik trad op als getuige-deskundige in deze zaak, waarbij geoordeeld werd over de aansprakelijkheid van *Eternit*. De claim van de vrouwen werd niet toegewezen."

"Ik doe in mijn werk als epidemioloog veel meer, maar het asbestonderzoek levert de meeste publiciteit op, van de *Dedemvaartse Courant* tot het acht uur *Journal*. Al jaren denk ik: misschien moet ik met dit onderwerp stoppen. Maar

elke twee jaar doet zich een ontwikkeling voor die m'n wetenschappelijke nieuwsgierigheid prikkelt."

Wat doet u met tegenzin, maar is nuttig en moet toch gebeuren?

"Bureaucratische procedures, reiskosten declareren, bonnetjes."

Wat is de belangrijkste doorbraak die u heeft meegemaakt?

"Goor was zo'n doorbraak, en ook internationaal één van de eerste keren dat zulk soort gezondheidsschade is beschreven. Zelfs een relatief lage blootstelling aan asbest via het milieu blijkt al gevaarlijk. Ik heb een eerste analyse hierover gepubliceerd in het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*. Naar aanleiding hiervan stelde de SP kamervragen. Hierop werd onderzoek ingesteld door het ministerie van VROM, dat ik als deskundige in de praktijk heb uitgevoerd. In september 2005 werden de resultaten opgeleverd. VROM hield deze uitkomsten een aantal weken onder de pet om een saneringsregeling te kunnen aanbieden op de dag van presentatie. Er wordt 100 miljoen

euro gestoken in sanering. Dat geeft wel aan hoe belangrijk dit onderwerp is."

Aan welke patiënt bewaart u dierbare herinneringen?

"Ik geef lezingen voor patiëntenorganisaties. Daar vertel ik over de laatste ontwikkelingen op het gebied van asbest. Daarvan kan ik me patiënten herinneren. Van de patiënten overlijdt de helft binnen één jaar. Het contact met hen en hun familie maakt mede daarom veel indruk. De strijd van patiënten en hun families om het medicijn *Alimta* vergoed te krijgen kan ik me goed indenken. *Alimta* is een duur medicijn, het remt de groei van het mesothelioom, en geeft twee à drie maanden verlenging van het leven. Op twaalf maanden resterende levensverwachting is dat veel. Als ik deze ziekte zou hebben, zou ik me ook vastklampen aan het leven. De ziekte is niet hun schuld, dus laat iemand er maar voor betalen!"

Wat gaat uw vakgebied op z'n kop zetten?

"Momenteel is er ophef over de analyses van een Zweedse collega, rond onderzoek van mesothelioom van het buikvlies. Mannen en vrouwen zijn daar gelijk vertegenwoordigd, terwijl normaal vooral mannen slachtoffer zijn. Er is dus iets geks aan de hand. Mogelijk zijn de Zweden een trend op het spoor van aanzienlijke misclassificatie wat betreft dat type mesothelioom. Verder zal de komende vier à vijf jaar veel worden gediscussieerd over de effecten van lage concentraties asbest. De kennis daarvan zal ook uitstralen naar andere stoffen. Zijn de normen wel streng genoeg?"

Welke recente kwestie trof u?

"De uitspraak van de rechter over de aansprakelijkheid van *Eternit*, van afgelopen 21 april. *Eternit* is niet aansprakelijk gesteld. De rechter heeft klaarblijkelijk het onderzoek niet goed gelezen of begrepen. Het valt niet uit te leggen dat enerzijds de overheid op basis van een uitgebreide risico-evaluatie bijna 100 miljoen euro uittrekt om de milieuverontreiniging te saneren, en anderzijds de rechter zeker weet dat er geen sprake kan zijn van enige blootstelling aan asbest. Het is me al eens eerder opgevallen dat men in juridische zaken grote problemen heeft om wetenschappelijke kennis op z'n juiste waarde te schatten." ■

ASBEST